Forslag til uttalelse:

Helgelandspendelen – et sterkere regionalt togtilbud for Helgeland

Helgeland har store avstander, sterke arbeidsmarkeder og betydelige kompetansemiljøer innenfor både privat og offentlig sektor. Tilgang på arbeidskraft og kompetanse er avgjørende for videre vekst og utvikling. Skal Helgeland lykkes med å rekruttere og beholde folk, må regionen i større grad utvikles som ett sammenhengende bo- og arbeidsmarked. Det må bli enklere å bo ett sted og arbeide, studere eller benytte tjenester et annet sted på Helgeland.

Et godt regionalt kollektivtilbud er en viktig forutsetning for dette. Nordlandsbanen går gjennom sentrale deler av Helgeland og gir et eksisterende utgangspunkt for å utvikle et bedre regionalt togtilbud. Helgelandspendelen må derfor ses som mer enn et transporttiltak. Den må utvikles som et regionalt utviklingsprosjekt som kan knytte bo- og arbeidsmarkedene på Helgeland tettere sammen.

Tidligere utredninger har vurdert mulighetene for et forbedret togtilbud på strekningen t/r Trofors–Mosjøen–Hemnes–Mo i Rana. Utredningene peker både på muligheter og utfordringer knyttet til blant annet rutetilbud, togmateriell og kapasitet på Nordlandsbanen. Samtidig har forutsetningene på Helgeland endret seg siden disse utredningene ble gjennomført. Det er derfor behov for et oppdatert kunnskapsgrunnlag og en ny vurdering av hvilke tiltak som kan realiseres på kort og lengre sikt.

Et regionalt utviklingsprosjekt

Et bedre togtilbud handler om mer enn transport mellom byer og tettsteder. Målet med Helgelandspendelen er å gjøre det enklere å reise mellom bosted, arbeidsplass, utdanning og tjenester, og dermed bidra til et større og mer sammenhengende bo- og arbeidsmarked.

Bedre muligheter for daglig pendling kan gi innbyggerne tilgang til flere arbeidsplasser og virksomhetene et større område å rekruttere fra. Det kan samtidig gjøre det enklere å benytte utdannings- og tjenestetilbud på tvers av kommunegrenser.

Dette er i tråd med tidligere politisk behandling i Nordland fylkesting, der styrking av Helgelandspendelen på strekningen Trofors–Mosjøen–Hemnes–Mo i Rana er omtalt som et tiltak for å binde arbeidsmarkedet og regionen bedre sammen.

Helgelandspendelen må samtidig utvikles med utgangspunkt i behovene i hele regionen. Toget kan være en ryggrad i kollektivsystemet langs Nordlandsbanen mellom Trofors, Mosjøen, Hemnes og Mo i Rana, mens gode og forutsigbare korrespondanser med buss kan knytte flere kommuner og lokalsamfunn til tilbudet. Slik kan Helgelandspendelen få betydning langt utover kommunene som har jernbanestasjon.

Fra forprosjekt til videre utvikling

Nordland fylkeskommune har gjennom samfunnsutviklingsmidlene gitt støtte til Mosjøen og omegn næringsselskap KF sitt forprosjekt for Helgelandspendelen. Forprosjektet skal oppdatere kunnskapsgrunnlaget, kartlegge behov og potensial og legge grunnlaget for samarbeid mellom relevante aktører om veien videre.

Når forprosjektet er ferdigstilt, må kunnskapen og anbefalingene brukes aktivt. Regionrådene forventer at Nordland fylkeskommune følger opp resultatene og tar en aktiv rolle i det videre arbeidet med Helgelandspendelen.

Videre utvikling vil kreve samarbeid mellom fylkeskommunen, kommunene, regionrådene og statlige jernbaneaktører. Arbeidet må kobles til relevante regionale og nasjonale plan- og budsjettprosesser, slik at nødvendige tiltak kan prioriteres og finansieres.

Samtidig bør ikke arbeidet med en langsiktig løsning være til hinder for forbedringer som kan gjennomføres tidligere. Det må derfor vurderes hvilke tiltak som kan gi et bedre og mer attraktivt togtilbud på kort sikt, parallelt med arbeidet med langsiktige behov for infrastruktur, kapasitet og togmateriell.

Helgelandsrådet og Polarsirkelrådet vil stå sammen om det videre arbeidet med Helgelandspendelen. Ambisjonen er et regionalt togtilbud som gjør det enklere å bo, arbeide, studere og benytte tjenester på tvers av Helgeland – og som styrker regionens evne til å møte framtidige behov for arbeidskraft, kompetanse og mobilitet.

Helgelandsrådet og Polarsirkelrådet mener at:

1. **Helgelandspendelen skal utvikles som et regionalt togtilbud som knytter Helgeland tettere sammen og bidrar til et større og mer sammenhengende bo- og arbeidsmarked.**
2. **Helgelandsrådet og Polarsirkelrådet forventer at Nordland fylkeskommune følger opp resultatene fra forprosjektet og tar en aktiv rolle i det videre arbeidet. Når forprosjektet foreligger, bør fylkeskommunen ta initiativ til samarbeid med regionen og statlige jernbaneaktører om oppfølging av anbefalingene.**
3. **Det videre arbeidet må både identifisere forbedringer som kan gjennomføres på kort sikt og avklare langsiktige behov knyttet til rutetilbud, infrastruktur, kapasitet og togmateriell.**
4. **Helgelandspendelen må utvikles som en del av et sammenhengende kollektivsystem. Gode og forutsigbare korrespondanser mellom tog og buss skal gjøre tilbudet relevant og tilgjengelig for en størst mulig del av Helgeland.**
5. **Helgelandsrådet og Polarsirkelrådet vil stå sammen som aktive pådrivere for Helgelandspendelen og arbeide for at prosjektet prioriteres i relevante regionale og nasjonale plan- og budsjettprosesser.**